

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

VI. tečaj.

V Gorici, 1886.

7. zvezek.

Petnedeljna pobožnost na čast petih ran sv. Frančiška.

Da se pomnoži češčenje svetega očeta Frančiška, je prosil pater Benedikt Aréški, frančiškanski misijonar v zapadno-severnem Hu - p e na Kitajskem svetega očeta papeža, da bi podelili popolni odpustek skozi pet nedelj pred godom petih ran sv. Frančiška ali skozi drugih pet nedelj v letu zaporedoma, vernikom, ki tiste nedelje na čast svetih ran Frančiškovih molijo, premišlujejo ali druga dobra dela opravljajo, ter po dobri izpovedi sveto rešno Telo sprejmo in v kaki cerkvi ali očitni kapeli v zadobljenje odpustka navadne molitve po namenu svetega očeta opravijo. Sveti oče papež Leon XIII. so 23. rožnika 1885 to prošnjo vslišali ter podelili odpustke, pa le za verne omenjene misijonske škofije na Kitajskem. Vesoljni oskerbnik (prokurator) celega reda sv. Frančiška, P. Andrejec Lupori, pa je želel toliko dobroto za vse verne celega sveta in sv. oče so njegovi prošnji priterdili 21. listopada 1885. Vsaki verni katoličan more potemtakem enkrat v letu skozi pet nedelj zaporedoma vsako nedeljo dobiti popolni odpustek, ako dopolni, kar je bilo gori povedano. Najprimerniše bo izvolil za to tistih pet nedelj, ki so pred godom vtisnjenja ran sv. Frančiška, katerih prva je letos na vne-

bovzetje Marijino, 15. velikega serpana, poslednja pa Marijinega imena nedelja.

Nova določba glede vesoljne odveze.

V svoji dotični apostolski vstanovi so papež Leon XIII tretjemu redu privolili devet krat na leto ob določenih dneh vesoljno odvezo to je blagoslov s popolnim odpustkom. Neketeri izmej teh določenih dni pa niso prazniki, temuč le delavniki, ko ni vsem tretjerednikom mogoče v cerkev priti, da bi dobili vesoljno odvezo. Zato so mnogi škofje in drugi duhovniki prosili svetega očeta, da bi v tej reči preskerbeli pomoči. Sveti oče so torej privolili 16. prosinca 1886, da naj se sme deliti vesoljna odveza takim, ki so dotični delavnik zaderžani, v nedeljo ali praznik, ki je v osmini tistega dne, ki je prav za prav določen za vesoljno odvezo. In to ima za vselej veljati ne glede na nobene nasprotnosti. — Gotovo lepo in za večino naših tretjerednikov potrebno polajšanje! Keteri so po pravici zaderžani na god presv. Serca Jezusovega (ki je letos 2. malega serpana), morejo dobiti torej vesoljno odvezo tretjo nedeljo po binkuštih 4. mal. serpana; keteri so zaderžani na god vtisnjenja petih ran sv. očeta Frančiška, 17. kimavca, morejo dobiti vesoljno odvezo naslednjo nedeljo (ki je letos 14. po binkuštih, 19. kimavca); keteri so zaderžani na god sv. Ljudovika, patrona 3. reda, 25. vel. serpana, morejo dobiti vesoljno odvezo naslednjo nedeljo (ki je letos 11. po binkuštih, 29. vel. serpana); keteri so zaderžani na god sv. Elizabete 19. listopada, jo morejo dobiti poslednjo nedeljo po binkuštih (21. listopada). Ne bi pa veljalo, ako bi hotel kedo, n. pr. namestu v veliko nedeljo, v veliki pondeljek ali belo nedeljo imeti vesoljno odvezo; v tem neki frančiškanski list („St. Franziskus-Blatt“) dotično določbo očitno napak razlaga ne glede na jasne besede, ki dovoljujejo le z delavnika na naslednjo nedeljo ali praznik prenesti vesoljno odvezo, ne pa z nedelje ali praznika na drugo nedeljo ali praznik. To naj si dobro zapomnijo predstojniki tretjega reda, ki smejo očitno, in tudi spovedniki, ki smejo posebej pri izpovedi tretjerednikom vesoljno odvezo deliti. (Cf. Acta Ord. Min. 1886 fasc. II. pg. 23.)

Sveta slovenska blagovestnika Ciril in Metod.

Peto poglavje.

Smert svetega Cirila.

Prijaznost papeževa do solunskih bratov in velika čast, ki se je v Rimu skazovala slovenski službi božji, ni ostala brez dobrotnih nasledkov. Nasprotniki so vmolknili vsaj za nekaj časa; Slovenom, ki so jih tolikanj motili sovražniki domačega njihovega bogoslužja, se je pokrepčalo zaupanje do svetih bratov, in v Rimu samem se je obernila pozornost mnogih na njiju in njihov trud in namen. Mnogi rimski meščani so hodili k njima gledat slovenske knjige in popraševat o slovenskem narodu. Celo rimski judje so prihajali k sv. Cirilu in učili se od njega. Vse se je veselilo apostoljev slovenskih; ona pa sta za vse z učenci svojimi edino Bogu dajala hvalo.

Ali — ojoj! v sredi tega veselja se je vkrala k njim, kakor tat, grozna žalost, ki je naposled sè vso težo pala na njihovo sveto družbo. Neprenehavna trudna delavnost sv. Cirila vse od prvih let njegovega življenja je bila že davno oslabila njegove telesne moči, ki že tako niso bile prevelike. Apostoljski trudi mej Sloveni so jih še bolj razstrojili. V Rimu je kmalu začutil v sebi vže smertno bolezen.

Kako je bilo pač pri sercu gorečemu razširjeavcu slave božje, ko se je boril sè smertjo, ne znaže, kje in kakšen bode konec tako srečno začetih zveličavnih trudov? Tudi zdaj, kakor vedno, je popolnoma izročil sebe in svoja dela Gospodu. Ko je bilo preteklo že nekaj dni njegove bolezn, ga je potolažil Bog v neki prikazni in peti je začel psalem Davidov: „Razveselil sem se o tem, kar se mi je reklo: V hišo Gospodovo pojdemo.“ Ob enem se je oblekel v svoje najlepše oblačilo in ga obderžal na sebi cel dan veselé se v Gospodu. Naposled je djal: „Od zdaj zanaprej ne bom niti cesarju služabnik niti komu drugemu na zemlji, temuč edino Bogu vsederžitelju.“ — Drugi dan v jutro je sprejel redovno obleko, in zamenil svoje kerstno ime Konstantin za samostansko Ciril, po katerem ga zdaj pozna cel svet.

Mej tem je nit njegovega življenja le slabela in slabela. Čez 50 dni, kar je vstopil v samostan, je začutil, da je vže prišel čas, ko se mu bo ločiti s tega sveta. Čas, ki mu ga je bil Gospod odločil, je potekel. Ali niti ob strašnem trenutku smertnem ni prenehal skrbeti za zveličanje svojih duhovnih otrok. V duhu je videl osodo Slovenov, okroženih od vseh strani od zgrabljivih volkov, in poslednjič je povzdignil svoje pravične roke proti nebu ter je s solzami prosil Gospoda, naj hrani to svojo verno čredo, reši jo brezbožne zlobe in vsakega mnogobesednega in bogokletnega jezika, pogubi trijezično krivoverstvo, povikša svojo cerkev, vse pokliče k enodušju in enomiselnosti v veri, vsem vdahne besedo svojega učenja . . . „Ketere si mi bil dal“, tako je govoril, „kaker Tvoje tudi Tebi izročam. Vravnaj je sè svojo mogočno desnico, pokrij je s pokrovom svojih peroti, da bodo vsi hvalili in slavili Tvoje ime, Očeta in Sinu in Sv. Duha, na veke.“

Ni pozabil tudi pomočnikov svojih. Vse je poljubil sè svetim poljubljem, vsem je v molitvi želel Božje pomoči, da se rešijo sovražnikov, ki jih love. Posebno mila pa je bila poslednja beseda njegova k bratu, s katerim je od mladosti delil skerbi in radosti, trud in pokoj, in na keterega je polagal zdaj vse upanje v doveršitev blagega dela.

„Glej, brat“, tako mu je govoril sè svoje smertne postelje, „vkupaj vprežena sva eno brazdo orala. Jaz padam na lehi, končavši svoj dan. In ti ljubiš goro jako; ali nikar puščati zaradi nje učenja svojega!“ Nikar ne puščaj apostoljske delavnosti mej Sloveni, tako je hotel reči, da bi se vernil v svoj samostan na goro Olimp, v mirno molitevno življenje, ki ti je tolikanj ljubo.

S takimi svetimi čutili je odešel h Gospodu zvesti obdelovavec vinograda njegovega v 42. leta svojega življenja, 15. dan svečana meseca leta 869.

Zgodnja smert sv. Cirila je bila velika zguba ne le za bližnje sotrudnike njegove, temuč za vso pravoverno cerkev. Papež Hadrijan je želel počastiti mertvega spomin kaker resničen namestnik Kristusov in dostojen naslednik sv. Petra. Po njegovem povelju so imeli priti h pogrebu vsi, tako Gerki, ki so bili tedaj v Rimu, kaker Rimci, peti nad njim pogrebne pesmi z gorečimi svečami v rokah in spremiti ga do mesta, kjer je imelo počivati njegovo truplo, sè vso slovesnostjo, kaker bi sprevaljali samega

papeža. Nato je sveti Metod povedal papežu, da ju je mati zarotila, naj tisti od njiju, ki preživi drugega, na vsak način prenese mertvega truplo domov v svoj samostan. Papež Hadrijan je vslišal prošnjo; zato se je po njegovem povelju truga rajnega postavila v poseben zaboj ter v vanj terdno sè žreblji zabila. Sedem dni so se godile priprave za pot. Mej tem so pa rimski škofje začeli prositi papeža, da bi ne puščal odnašati ostankov svetnikovih iz Rima. „Po mnogem popotovanju po raznih deželah“, tako so rekli, „ga je Gospod pripeljal naposled v Rim; od tod ga je k sebi poklical. Primerno je torej, da njegovo truplo tukaj počiva“. Papež je sprejel tudi to prošnjo, želé še kaj več storiti. „Če je tako“, je djal, „pa ga hočem, rimski navadi nasproti, pokopati v svojem lastnem grobu v cerkvi sv. Petra, da počastim svetost rajnega in ljubezen do njega očitno izkažem.“

Jasno je bilo iz vsega tega, da je sam Bog izbral Rim za mesto poslednjega počitka svetemu Cirilu, da bi tako tudi po smerti še vabil Slovene k edinosti v veri in cerkvi, ketere najvišji poglavar na zemlji je naslednik sv. Petra v Rimu. Sveti Metod je sprevidel namero božjo ter je popustil svoje prejšnje želje. Da bi pa od ene strani pristopniše naredil svetinje resničnim častivcem in od druge vmeknil od njih zemeljsko veličastvo, ki se ga je vedno ogibal služabnik božji, dokler je živel, prosi papeža, naj bi se ne polagali častitljivi ostanki bratovi v papežev grob, temuč v cerkev sv. Klementa, s keterega svetinjami sta bila v Rim prišla. Papež je tudi temu priterdil. Po njegovem povelju so se torej nemudoma zbrali škofje, menihi in narod ter so sè spodobno častjo spremili svete ostanke v omenjeno cerkev. Pri tem je vgodno bilo Gospodu zemeljske časti, dostojno izkazane zaspavšemu pravičnemu, zapečatiti sè znamenjem svoje moči. V cerkvi so namreč škofje hoteli videti, ali ni kedo kaj vzel in odnesel od svetih ostankov. In kaj se zgodi? Koliker so si prizadeli, žrebljev, ki je z njimi truga zabita bila, niso mogli izpuliti po nobeni ceni. Tako so torej v grob deli trugo ob enem sè zabojem na desni strani oltarja.

In ta kraj je berž na to postal vir mnogorazličnih čudežev in milosti božjih. Rimci so postavili zato svetnikovo podobo na njegov grob in noč in dan je gorela pred njo lampa v hvalo Bogu, ki časti te, ki njega častijo.

Cerkev in cvetje.

VI.

Nadalje imamo vedeti, kako se rastline, cerkvi primerne, goje.

Marisiketere je treba pač pestovati kaker majhinega otroka, vender najobčutljiviših sploh v naš namen ne moremo priporočati, naj si bodo lepe, kaker hočejo; saj bi mnoge take ptujke, ki žive po naših krajih le v gorkih steklenjačah, nikaker ne bile zadovoljne v cerkvi. Pa nekakega oskerbovanja potrebujejo tudi najbolj vterjene, da v resnici lepo rastejo in cveto. Večinoma jih moramo presajati, zalivati, gnojiti, škrofiti, mnoge moramo varovati mraza, mnoge tudi pekočih sončnih žarkov, vse je treba snažiti, glist, uši, polžev in drugega merčesa braniti.

Govorimo najprej o presajanju.

Mnoge iz semena izrejene rastline se presajajo z drobnim klinec, berž ko se dajo prijeti. Vertnarji imenujejo to pikiranj. Pikirajo se rastlinice, da se jim koreninice pomnože in okrepečajo ter se morejo potem s koreninsko grebo presaditi na svoje mesto. Pikiranje sicer v rasti zaderži nekoliko, ali jako pokrepča rastlinice, da potem gotoviše in lepše rastejo. Kè ne bi bilo tolikanj zamudno, bi se smelo svetovati za večino rastlin, potrebno pa je pri cvetlicah, ki imajo posebno drobničkano, prahu podobno seme, kaker azaleje, begonije, gloksinije, kaljceolarije itd. Posodne cvetlice se pikirajo v posode, kahle, tružice itd., vertne v gnojne grede, kjer so bile vsejane, ali pa tudi v posebne gredice na prostem, ki se morajo pa zavarovati pred vročim soncem in kar bi jim še vtegnilo škodovati. Zemlja, kam se pikira, mora biti taka, v kakeršni so rastlinice iz semena zrastle. S klinec, za to pripravljenim, se naredi vvanjo primerne luknjice, postavi po ena rastlinica v vsako, koreninice ji lepo razrede ter počasi vsuje drobne persti na nje; perst se vse vkrog na lahko pritisne in zalije; potem se posoda pokrije s šipo in v senco postavi, dokler začno rastlinice poganjati nove listke. Da se rastlinica počasi privadi zraku, se o primernem vremenu šipa nekoliko privzdigne s podloženimi klinci ali kaj takim, čez nekaj dni se vzame proč, vender morejo biti rastlinice še delj časa zavarovane pred sončnimi žarki.

Rastlinica, enkrat ali v posebnih primerih tudi večkrat pi-

kirana, se presadi s perstjo, ki se derži korenin, na svoje mesto, kjer ima rasti in cvesti, to je, ali na vert, ali posamezno v primerno posodo. Na vertu morajo biti gredice dobro prekopane in po okoliščinah pognojene. Gdor hoče imeti lep cvetlični vert, bo moral gledati na to, kako bo razne cvetlice lepo sestavil in razstavil. Mi tega ne bomo učili; gre nam le za lepoto hiše božje, ne za lepe verte. Mi bomo torej le na to gledali, da bomo dali, koliker mogoče, vsaki rastlini tisti prostor, kjer se bo v naš namen naj lepše razrasla in razcvela. Ketere ljubijo sonce, denimo tja, kjer ga bodo največ dobile; ketere so bolj zadovoljne v senci, postavimo, kjer jim je ne bo manjkalo zlasti o poldne; vsaki dajmo prostora, koliker ga potrebuje, da se more širiti po svoji posebnosti. Kaker imamo torej saditi večje ali manjše, bolj na širjavo ali bolj v višavo rastoče rastline, bomo delali tudi jamice ali luknje reje ali gosteje. Ako imamo presajati rastline s koreninsko grebo, bomo delali jamice z motiko ali lopatico, sicer le luknje s klinom. V poslednjem primeru je treba zemljo okoli rastline dobro pritisniti in zaliti, v prvem se le malo pritisne, da se greba ne stare, zalije pa se dobro; potem se ogrene s suho perstjo, ker tako ta, ki je pod njo, delj časa vlažna ostane in ne razpoka. Zoper pekoče sončne žarke se naredi presadu senca z vejami, ki se jih derži suho listje, ali se na posamezne rastlinice, zlasti če jih ni mnogo, prazne kahle poveznejo.

Ako hočeš v hiši gojiti cvetlice, je treba najprej za dotične rastline pripravnih posod; nizke cvetličice v visokih kahlah bi bile smešna prikazen, tudi rastline z lazečimi koreninami, ki mnoga stebela poganjajo, potrebujejo bolj širokih kaker dolgih; druge, ki rinejo dolgo korenino naravnost doli v zemljo, pa bi ne rastle dobro v prenizkih posodah. Najbolj v navadi so lončene kahle z luknjo v sredi dna, za velike rastline pa lesene keblice z več luknjami v dnu. Te luknje se pokrijejo s črepi-njami, da more sicer voda odtekat, ne pa zemlja izsipati se. Kahle naj bodo žgane dobro, pocinjene pa ne. Vender so pocinjene koristniše za neketere rastline, ki po natori v močvirjih rastejo, kaker znana *Calla aethiopica* (škernicelj); za take se tudi luknja na dnu s zamaškom zapre, da voda ne more odtekat, ter se nekako močvirje naredi v posodi. Škerniclji sicer tudi v navadnih kahlah, da imajo le potrebnega živeža, radi rastejo; ali na ta način neki da še dosti lepše in hitrejšje.

Presajajo pa se ne le mlade, iz semena ali odrezkov zgo-

jene rastline, temuč tudi stare, ki so že cvele enkrat ali celo večkrat. V kahli, zlasti če je majhina, povžije rastlina v enem letu lahko vse redivne tvarine iz zemlje; pa tudi na vertu večletne rastline ne smejo vedno ostati na enem mestu; tudi te v nekaj letih zemljo okoli izpijo ter začno hirati, ako jih ne presadiš. Presaja se navadno spomlad, malo preden začne rastlina vnovič poganjati, pa se more tudi, ko so mladike nekako dozorele, od srede julija do konca avgusta. Neketere cvetlice pa se lahko presajajo, preden se razcveto, ali celo, ko so vže v cvetju; tako n. pr. zvončki, spomladni žafran, pasji zob, narcise, hijacinte, astre in baljzamine. Perve tri rastejo po germovju divje; gđor si jih želi na vertu, jih presadi brez težave, ko cveto. Narcise in hijacinte, ki so ti na vertu zrastle, presadiš lahko v posode, da jih postaviš na oltar. Izkoplji jih s perstjo, ki se derži korenin, ter v kahlo, koliker treba, še druge persti nasuj okoli, dobro pritiski, zalij in v senco postavi, cvetlica bo veselo dalje cvela, kaker se ne bi bilo nič zgodilo. S tulipami bo menda ravno taka in o astrah in baljzaminah terdijo to zanesljivi vertnarji; v knjigah pa se naštevajo poleg njih še mnoge druge, ki se dajo presaditi cvetoče: *Ageratum*, *Amarantus*, *Calliopsis*, *Celosia*, *Chrysanthemum carinatum*, *Dianthus chinensis*, *Gomphrena*, *Lobelia*, *Scabiosa*, *Senecio*, *Tagetes*, *Zinnia elegans* itd. O nekaterih vemo to tudi iz svoje skušnje. Sploh pa se presaja, kaker je bilo rečeno, le zgodaj spomlad, preden rastlina začne vnovič poganjati, ali pa poleti, ko so se mladike že vterdile; pozno na jesen le tiste, ki jih je treba vmikati mrazu, da rastejo nadalje in cveto, n. pr. *Abutilon*, *Polyanthes tuberosus* itd., poslednja zlasti, ako se je na vert pozno vsadila z namenom, da bi še le pozimi v posodo vsajena cvela. Ravno tako se more znani krizantém, ki cvete na vertih za vse svete, v kahlah cvetoč ohraniti vse do božiča in novega leta. Presajati se mora kajpada s celo grebo.

Keder hočemo presaditi rastlino iz ene posode v drugo zaradi pomanjkanja redilne tvarine v izpiti persti, ne zalivajmo nekaj dni prej, da se zemlja osuši ter se bo tako terdniše deržala korenin. Brez težave potem s kakim klinecemo skozi luknjo, ki jo ima kahla na dnu, porinemo rastlino iz posode. Nato se perst okoli korenin ali samo nekoliko razrahlja ali pa tudi popolnoma otrebi. Ako je mej koreninami kaj gnjilih in mertvih, odreži jih; zdrave pusti, kaker so, vsaj vedno pri paljmah, *Ama-*

ryllis, *Clivia* (*Imatophyllum*, prav za prav *Himantophyllum*), *Streitzia*, *Agapanthus*, *Chlorophytum* itd. V drugih primerih se nekoliko prirežejo, zlasti, ako so zelo dolge in tenke. Pri rastlinah, ki jako venejo, je treba tudi vsa večja peresa postriči. V novo posodo postavi rastlino tako, da vse korenine se zemljo pokriješ; z levico derži rastlino pokonci, z desnico vsiplji počasi zemljo v kahlo, da se mej koreninami vsi prostorčki napolnijo; potem posodo nekoliko potresi in perst z roko potlači, rastlino na palico priveži, ako je potrebno, in dobro zalij ter postavi na gorak, pa senčnat kraj, dokler se prime. Večletne cvetlice bi se imele večinoma vsako leto presajati; zelnati kaker tudi na pol lesnati cvetni germiči in tako imenovane listne rastline rastejo živahneje in lepše, ako se večkrat presade. Drevesca in germi, ki rastejo v velikih posodah, pa se puščajo navadno po več let v njih, ker bi večkratno presajanje preveč dela in truda prizadevalo ter tudi rastline preveč motilo v rasti. Takim se le zemlja vsako leto prenovi, koliker je je mogoče iztrebiti, ne da bi se korenine kaj poškodile. Tudi z gnojenjem jim je treba pomagati.

Sploh je gnojenje poglavitni pripomoček, da se verne zemlji povžita redivna moč. Poglavitni in najboljši gnoj pa je tudi za vertnarstvo govej, ki ga rabi cvetličar navadno čistelega in suhega, kaker se nahaja po potih in pašnikih. V prah zdrobljen se primeša zemlji. Ravno tako zdrobljen se golobji in kurji gnoj po verhu potresa. Najkrepkejše gnojilo pa se napravlja na straniščih. Stranišče naj bi se naredilo tako, da bi se mogla vsak teden enkrat ali dvakrat od zunaj nametati noter rahla perst, ki se bo sprijemala s telesnimi ocedki ter dala čez nekaj mesecev terdo tvarino skoraj brez duha, da jo bo mogel vsak delavec brez gnjusa odvažati in podkopavati. Ako se ta zemljata tvarina na kupe napelje ter nekoliko krát prekida, dobimo čez nekaj mesecev perst, ki bo popolnoma brez duha, da jo boš lahko v roke vzel in rabil za cvetlice v posodah kaker za pomožni gnoj na vertu, vspéh bo izversten tu in tam.

Jako dobro gnoje nadalje saje, pepel, kri, kosti, rožene steržine, dlaka in lasje, lim, guano, gnojnica, špirit itd. Vertnarji prodajejo tudi vmetalna gnojila, iz raznih soli sestavljena, kaker Brenner's Pflanzennahrung, Naumann's chemisches Düngpulver itd.

Saje se rabijo ali suhe ali v vodi razmočene. Suhe se

potresejo po verhu, pa le zmerno; vspeh se pokaže kmalu, dasi ne za dolgo. Boljše je saje z vodo pomešati na toliko, da dobi voda rumenkasto ali erjavkasto barvo — eno pest saj je zadosti za 10 litrov vode — svetuje se v cunjo zavezano deti v vodo, s to vodo se potem zaliva. Sajе so neki da izversten pomoček zlasti pri rožah in drugih posodnih cvetlicah, na vertu pa, kjer je zemlja mokrotna in peščena. Po sajah je perje temneje zeleno, cvetje dobi žive barve in vsaka rastlina raste lepše in večje.

Tudi pepel je izversten gnoj, zlasti od bukovega lesa, ali preveč bi ga naenkrat ne bilo dobro, tudi ne sme priti naravnost na korenine ali kaleče zernje.

Kri je krepak gnoj, le da se kmalu vsmradi; najbolje je v kaki jami jo pomešati s cestnimi smetmi, pepelom, žaganjem itd.

Kosti se rabijo za gnoj stolčene ali semlete ter se z velikim vspehom mešajo mej kompostno zemljo pri zelnatih posodnih rastlinah, kaker fuksijah, pelargonijah itd. Še hitriše pomagajo žgane kosti, ki se v sladkornicah rabijo z volovsko kervjo ter tam v prah zdrobljene dobivajo na prodaj pod imenom „spodium“, ki se za posodne cvetlice posebno priporoča.

Rožene steržine se v cvetličarstvu že davno rabijo in splošna skušnje uči, da je malo reči, ki bi bile tako pripravne v majhnih posodah bujne in lepe rastline zgojiti. Kupijo se, kjer se glavniki ali rožene žlice delajo; tudi neketeri vertnarji jih imajo na prodaj. Steržine se denejo v vodo — 1 liter steržin v kakih 5 litrov vode — ter puste kake tri tjedne; s to vodo se potem rastline zmerno zalijo. Še prej se pokaže vspeh, ako se steržine v prah zdrobe in z vrelo vodo poparijo. Tudi odrezki od usenja, zlasti na drobno semleti, gnoje, vender menj od roženih steržin.

Lasje, dlaka, volna, klobučina imajo podobno moč kaker rožene steržine, samo da počasniše delajo; na vertu se morejo dobro rabiti, menj v posodah.

Za posodne cvetlice pa je posebno dober gnoj lim, ki se rabi tenko razpuščen. Za dva solda lima stopi v gorki vodi in to tekočino vlij v vode polno zalivalo, tako cvetlice ne bodo terpele škode, temuč prav krepko bodo poganjale, lepo zelene ostale in bogato cvele.

Kedor mora gnoj kupovati, lahko izvoli tudi „guano“, ki je mej vsemi najmočnejši, 1 cent guano zda toliko kaker 60

do 70 centov dobrega hlevnega gnoja. Guano se imenujejo očedki in odpadki pomorskih ptičev, ki se nabirajo na nekaterih samotnih otokih in bregovih, kjer ti ptiči vsako leto v neizmernem številu gnjezdijo, ter leži namesta do 20 metrov na debelo. Najboljši guano se dobiva iz južne Amerike, zlasti s Peruanskega in Čilenskega, od koder ga vsako leto več milijonov centov pripelejo v Evropo, vmes, to si lahko mislimo, tudi mnogo slabega in goljufno ponarejenega. Rabi se na polju in na vertih ter pomaga na vsaki rahli, nepretežki zemlji jako naglo, vender ne za dolgo. Trosi se, keder je pričakovati dežja, ker mu moč opeša, ako dolgo suh leži. V cvetličarstvu se suh s perstjo pomešan potrese v kahle. Še boljše pa je nekoliko ga v vodi raztopiti ter te tekočine navadni zalivalni vodi primešati toliko, da bo nekoliko motna. Z guanom se nigdar ne sme močno gnojiti, ker bi to rastlino zamorilo kaker ostra gnojnica. Vertnarji prodajejo guano po 50 kr. kilo, ali tudi ceneje. Kedor ima le zmerno število cvetlic, bo opravil najbolje, ako gnoji z guanom ali z limom in sajami.

Sicer je pa za tekoče gnojenje najcenejša gnojnica, ki je ali voda, ki ima v sebi gnojne delce z gnojščica, ali pa živalski ali človeški odtok. Poslednje je najmočnejše tekoče gnojilo ter se sme le jako stanjšano rabiti; pač nespameten bi bil, gdor bi ga zametal.

Naposled bodi omenjen špirit, ki se priporoča ko dobro gnojilo za posodne rastline v izbah. V liter vode ga vlij za dober naperstnik ter s tem po enkrat ali dvakrat na teden zalij svoje cvetlice in zdrave bodo, krepko, veselo rastle ter obilo cvele.

Toliko o zalivanju z gnojili. Govorimo nadalje o zalivanju samem na sebi, to je, z navadno vodo. Najboljša voda za zalivanje je gorak dež, sploh dežnica; dobra je tudi voda iz rek in potokov, ne tako pa studenčnica in voda iz vodnjakov.*Zmerzlo ali sploh frišno vodo nigdar ne zalivaj, vsaj 15 stopinj gorkote mora imeti, da je zato; za rastline, ki so iz južnih, gorkih krajev doma, naj ima 20 do 30 stopinj; za neketere je semtertja koristna še gorkejša, vrela kajpak da ne sme biti. Po zimi imej torej vedno posodo vode na peči; to je potrebno že zato da se ti v kurjeni izbi zrak preveč ne posuši, kar bi bilo škodljivo rastlinam, ki jih imaš notri, in tebi. Po leti deni vodo za zalivanje čez dan na sonce gret, zlasti pa če si moraš pomagati

se studenčnico ali vodnjaško vodo, ne rabi je preden se dobro ne vstoji.

Kedaj je treba zalivati? Pazi na to, ali rastlina počiva ali raste, ali je ravno presajena ali že dobro vkoreninjena. Keder rastlina počiva, se ne zaliva ali nič ali malo in poredkoma; ravno presajeno rastlino zalij, ali ne zalivaj je neprenehoma, če ji nočeš škoditi. Zlasti je treba previdnosti v tem oziru, ko se sade oblice ali gomolji, ki so od jeseni suhi počivali. Gloksinij in gomoljatih begonij ne sadi, preden ne poženo prvih peresec; tudi potem še dolgo prebijejo brez mokrote. Gdor bi take in podobne korene z mnogim zalivanjem hotel prisiliti, da poženo, zamoril bi jih gotovo. Večinoma začetnik ravno s preobilim zalivanjem največ pokvari.

Še le ko je rastlina dobro vkoreninjena in krepko raste, hoče imeti primeroma dosti vode. Pa tudi pri teh je treba še na marisikaj gledati. Keder je vroče, zalivaj bolj in večkrat kakor v hladnem vremenu, v suhem zraku bolj in večkrat kakor v vlažnem. Težka ilovnata zemlja ostane delj časa vlažna kakor lahka peščena; polivaj potemtakem prvo menj in menj krat. V lončenih posodah se zemlja prej posuši kakor v lesenih, v prosto stoječih prej kakor v zemljo ali pesek zakopanih.

Stoječa voda je rastlinam večinoma škodljiva; skerbi torej za dober odtok in vodo, ki se nabere v podstavku, izlij. Ako zalivaš v podstavek, kar je dobro pri paljмах, čebuljnih in obličnih rastlinah, mora biti voda kmalu popita, sicer škoduje. Le močvirskim rastlinam naj se pušča v podstavku. Sploh ne zalivaj, preden se ni rastlina osušila; vender je gledati na posebno sti rastlin in zemlje. V resni zemlji dobro vkoreninjenih rastlin ne puščaj, da bi se celo osušile. Da bi začela veneti, tako dolgo ne pusti nobene rastline brez vode. Ako se je po naključju vender le zgodilo, zalij vvelo rastlino najprej po navadi, pozneje pa še enkrat nekoliko bolj, tudi s škropljenjem ji boš pomagal. Vse rastline z mesnatimi koreninami, ravno tako rastline z mesnatimi listi potrebujejo menj vode kakor take s tankimi koreninami in peresi.

Pri zalivanju glej na to, da stebila, čebulje ali oblice ne zmočiš; zato vlivaj le ob strani posode; okoli stebila naj bo zemlja nekoliko višja. Velik razloček je tudi v tem, ali imamo zalivati seme in rastlinice, ki še nimajo globocih korenin, ali pa odraščene močne rastline, ki so globoko vkoreninjene. Seme in

majhine rastlinice zalivaj v vročini in suhem vremenu vsak dan; odraščene, globoko vkoreninjene rastline vsak dan zalivati je pa sploh velika napaka. Tudi v največi vročini zalij take le na tri ali štiri dni enkrat; v dobro pokritih tleh pa bodo prebile tudi en teden in še več. Gdor bi zalival po malem vsak dan, ne le da bi čas tratil prav po nepotrebnem, on bi tudi škodo delal rastlinam. Poredkoma, pa takrat zdatno zalivaj; zalij celo, keder je nekoliko deževalo, če ni dobro premočilo zemlje; v vlažnem zraku koristi še enkrat toliko.

Zalivaj zvečer nekoliko po sončnem zahodu, ne prej; na vroča tla bi mnogim rastlinam jako škodilo. Menj koristi zalivanje zjutraj, zlasti v poznejših urah, zato ker voda prehitro shlapi. Ali kajpada, v veliki vročini in suši je treba zjutraj in zvečer, včasih cel dan.

Da se jim nadomesti rosa in dež, se rastline v suhem vremenu tudi škrofe. V rastlinjakih in izbah velja to za vsako vreme. V kurjenih prostorih je to neobhodno potrebno, od malega travna do kimavca tudi v drugih prav koristno. Nizke rastline se škrofe s škrofilom zalivalne kangle, višje z brizgalnico. V izbi pa vzami terdo kertačo, pomoči je v ogreto vodo, vzdigni v primerno višavo nad rastline ter z roko na lahko k sebi potegni po ščetinah, voda se bo kaker droban dežek vsula čez dotične rastline. Dobe se pa za to tudi posebne brizgalnice, ki jih imenujejo Nemci s francoskim imenom „refraichisseur“ (refrèshisér), po naše bi jim mogli reči „rosilo“ ali „rosilnica“.

Škrofi po zimi zjutraj, ako je pričakovati sonce, preden posije, po leti zvečer. Škrofi se tudi, da se perje očisti, ali da se zmerzlina spravi iz rastline, če ji je slana škodila; v poslednjem primeru se škrofi z merzlo vodo, in to tako dolgo, dokler se več led ne dela, drugači bi škodilo.

V izbi se mora prah z rastlin tudi brisati, najprej sè suho, če se je prah vže prijel, ali druga nesnaga nabrala na perje, z mokro cunjico ali gobico, ali tudi z voljnim penzljem. Tudi na spodnji strani je treba perje snažiti; rastlina je ne le gerda, ako je zaprašena ali vmazana, prah in nesnaga ji tudi škoduje. Plevel naj se ravno tako v posodi kaker na vertu ne terpi, zemlja po verhu večkrat razrahlja. Iz nje je treba preganjati gliste in polže, z rastlin uši, gosenice in drugi merčes. Gliste preženeš iz kahle najlažje, ako namočiš orehovega perja v vodi ter s to vodo zaliješ. Težavna reč pa je z malimi podzemeljskimi polžki

s podolgovatimi hišicami; cela žival ni večja kaker uš, pa jih je v časi polno v zemlji, kjer glojejo koreninice in lahko zamore najdražjo rastlino. Veči polži delaja na vertih veliko preglavico; te najvspešniše pokončajo race.

Križ je pri vertnih kaker posodnih rastlinah tudi sè znanimi zelenimi ušmi. Gdor kadi, jih odpravi z dimom tobačnim, gdor ne, deni tobak v vodo močit in s to vodo, stanjšano z navadno vodo, peri ušive rastline, dokler bodo popolnoma čiste. Priporoča se tudi stanjšana milnica (žajfnica), zlasti pa „caherlinska tinktura (Zacherlintinktur)“, ki jo prodaja J. Zacherl na Dunaju I. Goldschmidgasse 2 po 1 gl. steklenico. Ta tinktura, močno z vodo stanjšana, se vlije v rosilnico, pa se poškrofi ž njo dotična rastlina.

Da se cvetličje zdravo in vert čeden ohrani, je treba nadalje odmerlo, suho perje potergavati, bolan in nepotreben les odrezavati. Obrezujejo se cvetlični germi, da se ohranijo košati, da se jim da podoba, ki jo želimo ter več cvetja doseže; veršički se odščipavajo ali postrizajo, da rastline več stranskih mladice poženo. Gdor hoče imeti lepe fuksije, helijotropije, perlargonije, naj le brez milosti reže in striže, drugači mu zrastejo visoke in gole, da jih ne bo lepo videti. Vender pa to ne velja tudi za vsako drugo rastlino; evkaliptovim drevescam n. pr. ne bi obrezovanje nič koristilo, le spačilo in pokazilo bi jih. —

Naposled moramo nekoliko več povedati o tako imenovanem priganjanju; več ali menj nam je namreč potrebno, če hočemo po zimi kaj lepega imeti na oltarju ob tako velikih praznikih kaker je neomadežanega spočetja, božič, trije kralji itd. V 2. zvezku tega tečaja smo res našeli nekaj rastlin, ki na gorkem brez posebne sile po zimi cveto, ali mej njimi so neketere drage in ni lahko ravnati ž njimi, neketere bi v merzli cerkvi ne zderžale dolgo, zopet na druge se ni zanašati ali bodo cvele gotovo ali ne, zlasti ni moč vedeti ali bodo cvele o pravem času. Zato mislim, da si bomo še najlažje in primeroma najceneje pomagali s čebuljami hijacint, tulip, narcis in podobnih rastlin. Vse je pa na tem ležeče, da dobimo prave in o pravem času. Vertnarji izdajajo svoje dotične zapisnike meseca velikega serpana, kaker smo vže omenili v 5. zvezku tega tečaja. Ako dobiš v roke tak zapisnik od keterega tam imenovanih ali keterega koli drugega vertnarja, boš imel dosti imenitnega na izbiranje, ali glej, da se ne prevariš! Za velike praznike, ki so mej 7. grudnom in 7.

prosincem, imamo tu le dve imeni, da se smemo na nji zanašati: rimske hijacinte („*Jacinthe romaine*“) in tulipe „*Duc van Thol*“ imenovane.

Rimske hijacinte imajo prekrasne bele zvončke po osem do dvanajst na poglavitnem stebalu. Glavni stebli pa požene vsaka čebulja dve eno za drugim; ob enem poganjajo od strani tanjša stebelca z menj cveti. Na ta način cvete vsaka čebulja dober mesec dni. Tulipe „*Duc van Thol*“ se dobe razno erdeče, rumene in bele; poslednje so najdražje, dasi morebiti ne najlepše. Cvet jim ostane lep samo dobrih 14 dni. Okoli božiča se razcvete v gorki izbi sicer tudi *Narcissus poetarum praecox* „sehr grossblumig“, kaker pravi neki cenik; ali ta cvetličica ti ima le eno pero, ako se sme pero imenovati, dober pedanj dolgo, sicer borovi igli podobno; stebelce za en perst visoko nosi bel skoraj prezoren cvet, blizu take podobe in velikosti kaker navadni njivski slak — res kaj ginljiva prikazenca za božični dan, ali na oltar ni kaj postavljati in kedor bi bil plačal 60 kr. za dve taki čebuljici, pričakovaje dveh „jako velikih cvetlic“, temu bi se vtegnilo pač malo milo storiti na sveti večer, zlasti če ni izmej družbe „poetarum“. — Tudi tako imenovane marzeljske tacete cveto menda ob tem času, ali ne morem biti porok, da se ne bi še komu zgodilo, kar se je nam, da bi mu namreč najlepše čebulje pognale sicer obilo lepega dolgega perja, pa nobenega cveta.*)

Za adventne in božične praznike priporočamo torej zlasti le rimske hijacinte in tulipe „*Duc van Thol*“. Če pa hoče gdo poleg rimskih belih hijacint tudi erdeče in plave, naroči si tako imenovanih pariških, ki se dobe proste in pitane in cveto le nekoliko pozneje od rimskih. Nikaker pa naj ne poskuša za ta čas haarlemskih, ker niti najzgodniših za božič ne bo prisilil k cvetu brez posebnih vertnarskih vmetalnosti. Spomina vredno je, kar piše v tej reči izveden mož, da se namreč „konec grudna toliko najde popolnoma cvetoča hijacinta (razen rimskih), koliker meseca maja v naših krajih zrelo jabelko.“

Haarlemske hijacinte nam ostanejo potemtakem za drugo polovico prosinca, svečan, sušec in prvo polovico malega

*) Neke tacete z majhinimi belimi cvetki v grozdcih po 8 skupaj rastejo od Bog ve kedaj pri nas na Kostanjevici na vertu brez posebne postrežbe ter se tam, če ne zmerzuje, razcveto vsaj nekatere do neomadežanega spočetja, večinoma cveto potem spomlad za sv. Jožefa.

travna, torej zlasti za imena Jezusovega nedeljo, svečnico, sv. Jožefa, oznanjenje Marijino in veliko noč, ako je zadosti zgodaj. Sredi prosinca se ti razcveto najperve, izmej erdečih gotovo Homerus, morebiti tudi vže: L' ami du coeur, Hergestellter Friede (Gellert), Veronica itd.; vijolična: Monseigneur van Vree; bele: La Précocce, Baron van Thuyt, La Neige, Grand vainqueur; plave: Hogarth, Emicus, Gallas, Wilhelm I.; rumene: Aurora, Herroine, Victor Hugo itd.

Za temi pridejo svečana meseca in v začetku sušca druge proste hijacinte in neketere pitane. Poslednje mej prostimi so Emmeline, Séraphine, Grande Blanche Imperial. Izmej pitanih je prva: La Tour d' Auvergne (bela); za njo prihajajo bele: Virgo, Triumph de Blandine, Mirjam, Laura, Jenny Lind, La Déesse; erdeče: Bouquet tendre, L' espérance, Noblé par mérite, Frédéric de Grand; plave: Buffon, Garrick, Murillo, Robert Burns; rumena: Goethe. Najpožnejše erdeče pitane so menda: Grossfürst (Grand duc, Grootvorst) in Ida Pfeifer.

Na te reči je treba dobro paziti, ako hočemo imeti cvet o pravem času. Za imena Jezusovega nedeljo ni dosti na izbiranje, vzemi le najzgodniše: Homerus, La précocce, ki pa morebiti tudi še ne bodo, kaker bi si jih želel; za svečnico bomo vže boljše preskerbljeni; poglobitni prazniki za haarlemske hijacinte so pa sv. Jožef, oznanjenje Marijino in, če ni prepozno, velika noč. Saj tudi vertnarji hijacintske razstave napravljajo konec sušca ali prve dni malega travna.

Haarlemske hijacinte slove zlasti zaradi premnogih lepih barev. Omenjenim praznikom bodo najprimerniše bele, za svečnico tudi plave vmes. Samo plave ali višnjeve bodo primerne za tri predpustne in četrto postno nedeljo; same erdeče za sv. Matija sópraznik, v goriški nadškofiji za god sv. Hilarija in Tacijana (16. sušca), v naših redovnih cerkvah za marterniška godova 15. prosinca in 5. svečana. O prej omenjenih velikih praznikih bodo pa seveda lepo stale mej belimi tudi erdeče, plave in rumene.

Razen barve je prijetna dišava, ki povzdiguje mnoge hijacinte. Neketere imajo jako močan duh, izmej belih n. pr. Grande Vedette, Orondatus, Themistocles; takih ne priporočamo; gdor jih ima, postavi jih v primerno daljavo.

Poleg hijacint cveto ta čas razne tulipe, narcise, tacete, žonkilje, žafran itd. Lepe narcise z velikim pitanim cvetom

so: Van Sion, Bicolor fl. pl., Centifolius, Incomparabilis, Orange Phoenix itd. — T a c e t a ima ime od besede „taca“ (francosko: „tasse“) to je plitva šalica, zaradi plošnjate podobe posameznih cvetov, ki jih imajo v grozdih po 8 do 12, pri nekaterih po velikosti enakih cvetu navadne bele narcise. Na oltarju jih bo nekaj videti, imajo tudi precej visoko perje. — Ž o n k i l j e (Narcissus Jonquilla) so manjše, imajo ozka, debela, temno zelena peresa nekakemu ločku podobna (ime je od latinskega „juncus“) in po dva ali tri narcisam enake zlato rumene cvete, ki jako prijetno diše. Po tri ali štiri v eni posodi bi jako lepo stale na altarju, ako ne bi morebiti duh težave delal. — Mej okni kurje ne izbe ti bodo cvele narcise, tacete in žonkilje meseca svečana in v začetku sušca, tacete po dobrih 14 dni, nekatere prej nekatere pozneje, žonkilje skoraj cel mesec.

Spomladanski ž a f r a n (Crocus vernus) se more priporočati ko spomin na perve kristijane, ki so s tem cvetom potresali hiše božje in marterniške grobe. Nizko na tleh na vsaki strani oltarja po ena trružica z 10 ali 20 čebuljicami ene sorte bi bilo ob svetlih sončnih dneh kaj lepo videti.

Čebulje, ki jih misliš priganjati, glej, da dobiš v roke meseca kimavca ali vsaj perve dni vinotoka. Ako so se po poti kaj zmočile, postavi jih za teden dni na zračen, suh kraj, kjer jih sončni žarki ne zadenejo. Mej tem preskerbi potrebne posode in zemlje.

Zemlja hijacintam vgodna se napravi iz polovice dobre vertne in polovice stare zemlje iz gnojnih gred z 10 odstotki rečnega peska. Lehke zemlje, kaker so resna in močvirska, ne vgajajo hijacintam. — Gdor ima na vertu ali dvorišču nekoliko prostorčka za to, si napravi lahko hijacintske zemlje za več let, ako zmeša enake dele dobre vertne in listne ali lesne zemlje, presušenega govejega gnoja in drobnega peska ter to reč nekoliko krat skozi leto prekida in keder je potrebuje, z nepregostim rešetom debele dele iztrebi.

Kahle naj se ne jemlje prevelike, le kake štiri palce široke in ravno tako visoke. Pač se priporočajo bolj visoke, nalašč za hijacinte narejene; ali hijacinte se tudi v navadnih dobro razcveto, če se jim le da, kar jim je sicer k temu treba. Kahle dobro osnaži, luknjo na dnu pokrij s črepinjami in na to deni nekaj pesti zemlje noter, ter jo zmerno potlači, potem še nekaj pesti pa zopet potlači. Čebulje dobro oglej, preden jih vsadiš;

kar bi se našlo nagnjitega, izreži z ostrim nožem do zdravega mesa in rano potresi s prahom lesnega oglja. Tudi popolnoma zdrave s čisto volneno cunjico odergni, da ne ostane na njih seme kake plesnobe. Zemljo, kjer ima čebulja stati, tudi potresi z omenjenim prahom, da se koliker mogoče gnjilobi v okom pride. Rimske hijacinte vsadi po dve ali tri v eno kahlo, ravno tako tulipe „Duc van Thol“ in manjše narcise; haarlemske hijacinte, tacete, večje tulipe in narcise pa le po eno. Čebulje pastavi tako globoko, da bodo segale z vratom kahli do verha ali roba; nato kahle sè zemljo napolni in postavi, če potrebuje zemlja več mokrote, za kako uro v posodo z vodo na dnu, ki naj sega kahlam do tretjine visokosti. To je bolje, kaker pa od verha zalivati. Nato se kahle na vertu ali dvorišču v zemljo zakopljejo ter nekaj palcev na debelo s perstjo pokrijejo. Vender mislimo, da bo ravno tako dobro, ako jih postaviš kamer koli, samo da bodo na hladnem in v temi, pa zavarovane pred mrazom in plesnobo. Čez pet ali šest tjednov se bodo čebulje vkoreninile. Tedaj jih vzemi iz „unanje teme“ vender ne stavi precej v kurjeno izbo. Dobro bo, da jih presadiš s celo grebo v nekoliko večje kahle. Korenine, ki leže v mnogih kolobarjih na dnu kahle, bodo dalje rastle, ko zopet zemljo pod sabo začutijo, ter novega živeža dajale perju in cvetu. Pa tudi brez novih posod se more to doseči, ako grebo s čebuljo iz kahle potisneš ter na dno t. j. na črepinje, ki imajo pokrivati luknjo, toliko nove zemlje deneš, kaker je čebulja visoka; na njo postavi grebo in od strani zemljo okoli čebulje, koliker je ne gre v kahlo. Čebuljo potem lahko z mahom pokriješ, ako ne bi bila lepa za oko. — Čez kakih 14 dni vzami posode v kurjeno izbo ter postavi v kak kot ali kako ormaro, kjer jih vročina od peči ne bo naravnost dosezala. Zalivaj z gorko vodo, tako, da se čebulje ne zmočijo, najbolje v podstavek; posušiti se zemlja ne sme. Rimske hijacinte se čez nekaj dni bliže peči postavijo in pozneje brez škode celo na peč, samo da mora biti vedno voda v podstavkih. To velja tudi o tulipah „Duc van Thol“. Druge tulipe in haarlemske hijacinte pa naj le lepo na svojem mestu ostanejo, ker bi jih prezgodnja gorkota pokvarila; naj bolje bo, ako se pred polovico grudna celo ne vzamejo v kurjeno izbo, poznejše pa še le po novem letu in še pozneje, kaker mislimo, da jih bomo potrebovali. Rimske hijacinte in tulipe „Duc van Thol“ potrebujejo le kakih 14 dni gorkote; perve haarlemske hijacinte 4 do 5 tjed-

nov poznejše 2 do 3 tjedne. Ko se je steblo nekoliko centimetrov nad čebuljo vzdignilo ter se že začenja kazati barva cvetlic, postavi jih v sončno okno, kjer se bodo v kratkem lepo razcvete. Poznejše hijacinte, narcise, tacete, žonkilje in žafran bodo celo lepše, ako jih precej, ko si jih v izbo vzel, v okno, to je mej unan-je (zimsko) in notranje okno, postaviš ter se tu počasi razcveto.

Večkrat se prigodi, da cvet mej perjem obsedi, to je zvončki se odpro, koliker se morejo, preden se je steblo povzdignilo nad čebuljo. Vzrok te prikazni je prezgodnja sila, prevelika vročina, ali je pa čebulja kaj bolna in pokvarjena. Proti taki nesreči ni drugega pomočka, kaker da se rastlina zopet v temo postavi; ali če ni zdrava, tudi tako ne bo nič prida iz nje. Drugi svetujejo to: Kahle s hijacintami in tulipami postavi precej, ko jih prineseš v izbo, v zaboj, ki je 10 do 12 centimetrov višji kaker kahle, potem napolni zaboj mej kahlami in nad njimi vse do verha sè suhim peskom, keterega poškrofi z ogreto vodo tako močno, da bo do dna premočen. Ta zaboj postavi v izbi v kak kot, kjer ne bo nikomer na poti, in nadalje nimaš druge skerbi, kaker da pesek zmerno vlažen ohraniš, k čemer ni treba drugega, le vsakih pet ali šest dni ga nekoliko poškrofi. Čez nekaj tjednov se bodo iz peska pokazala peresa in mej njimi stebila, ki so se potemtakem potegnila za 10 centimetrov in ne morejo več obsedeti. Zdaj vzami kahle iz peska. Peresa in stebila so rumena zaradi pomanjkanja svitlobe, pa bodo na svitlem v kratkem ozelenela. Do tedaj jih je treba seveda varovati sončnih žarkov, kar se doseže z majhinimi zavojki ali škernicljji iz na pol prezornega papirja, ki se poveznejo na rastline. Ko se razcvetajo, zalij jih enkrat obilo z gnojno vodo, da bo cvet veči in lepši. Ko ocveto, pusti čebulje v kahlah, pa jih vedno menj zalivaj, dokler jim perje dorumeni; nato jih vzami vun ter odreži korenine in perje in hrani čebulje na zračnem pa suhem kraju. Jesen, ali že meseca velikega serpana se zopet vsade; vender drugo leto vže ne cveto tako lepo kaker prvo, ker se začenjajo deliti in več stebli poženo.

Tudi brez zemlje se dajo hijacinte in druge čebulje prignati k cvetju, ali na vodi ali v mahu. Vertnarji kupci prodajajo posebna stekla, ki se napolnijo z vodo tako, da čebulja tesno nad njo stoji, pa se je vender ne dotika. Tudi v tem primeru se denejo posode v teman, hladan kraj, dokler čebulje korenine poženo. Korenine morajo biti nadalje vedno v vodi; zato

je treba dolivati, kar izpuhti. Doliva se pa le pogreta. Na hladnem ostanejo kake tri tjedne, v temi pa tudi nadalje, dokler se vzdigne steblo iz čebulje. Pri nas so bile letos na svečnico dve taki hijacinti na oltarju, ena bela (*Alba maxima*) in ena lepo erdeča (*Reine des jacinthes*). Ko ste ocveli, smo jih presadili v zemljo za poskušnjo, ali bi se čebulje na ta način morebiti ohranile, ker se bere v knjigah, da na vodi priganjane potem niso več za nobeno rabo. — Posebno priporočati ne moremo tega načina, ker je težko obvarovati čebulje plesnobe in korenine v vodi rade začno gnjiti. Taka hijacinta ne le da napravi smrad v izbi, temuč je navadno tudi zgubljena; morebiti se ti reši, ako jo berž presadiš na vert, pa za tisto leto cvet gotovo ne bo kakor gre.

Naposled se morejo priganjati vse te čebulje tudi v vlažnem mahu prav na ta način kakor na vodi, le da ni treba posebnih posod za to; dobra je kakeršna koli, da ima le prostora za čebuljo in mah, kolikor ga je treba.

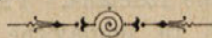
V mahu se priganjajo tudi šmarnice, pa na poseben način z veliko gorkoto. Kahla se napolni do polovice z mahom, noter se vsadi toliko debelih kalov z nekoliko korenin, kolikor jih more noter; to se rahlo z mahom pokrije in precej začne priganjati. Kahla se dene v podstavku z vodo na prav vroč kraj in na njo povezne druga prazna kahla, ki ostane gori, dokler cvet do verha ne doseže. To priganjanje traja največ tri tjedne ali ker je treba vedno enakomerne gorkote, je mogoče le na peči, ki je noč in dan gorka.

Na peči, pa brez vode in brez zemlje, se priganja tudi sv. Jakopa lilija (*Amaryllis formosissima*). Čebulja te lepe rastline se hrani suha; meseca grudna se dene v kaki škatuli ali drugi taki posodi v zapeček ali na peč ter pusti tam pri miru, dokler požene cvetno steblo; nato jo vsadi in v 8 dneh se ti bo razcvela, samo da brez perja. Zlasti zato se priporoča za naš namen bolj *Amaryllis robusta* (Tettaui), ki sama od sebe po zimi cvete in perje vedno ohrani.

Za priganjanje priporočajo nadalje: *Scilla sibirica* ali *praecox*, *Chionodoxa Luciliae*, *Galanthus nivalis*, *Galanthus Elwesii* itd., ali te rastlinice so za naš namen premajhine, da bi se izplačal trud z njimi. Naposled omenjamo anemone in turske ranunkule (zlatice), ki se semtertja goje za v božji grob. Sade naj se jesen, oktobra ali novembra meseca, potem se zakopljejo

v zemljo. Konec grudna jih deni v hladno izbo, kjer ostanejo, dokler se razcveto; v nepregorki izbi se mej okna tudi lahko postavijo.

Vertnarji prijanjajo še razne druge rastline; ali ker je tisto vže težavniše in skoraj sploh brez posebnih priprav nemogoče, bodi nam to zadosti o tej reči. O posameznih takih cvetlicah morebiti pozneje še kaj.

Marija Terezija, **nadvojvodinja avstrijska estenska,** **grofinja Šambordska.**

V praznik oznanjenja Marijinega 25. sušca t. l. o polu enajstih dopoldne je vmerla v Gorici v palači grofinje Lanthieri visoka gospa, ketere ime smo postavili na čelo tem versticam.

Marija Terezija grofinja Šambordska, je bila stariša hči vojvoda módenskega, Frančiška IV., rojena 14. malega serpana 1817. Poslednji vojvoda modenski, Frančišek V., je bil njen brat. Sestra njena, nadvojvodinja Marija Beatrica, mati španjških infantov Don Karlosa in Don Alfonzsa, še živi.

Marija Terezija se je poročila 16. listopada 1846 s Henrikom, grofom Šambordskim, postavnim kraljem francoskim, s katerim je v pravi kerščanski ljubezni živela do smerti njegove, 24. velikega serpana 1883. Dobro poltretje leto je preteklo, pa so položili tudi njo v kraljevo rakev pod cerkvijo na Kostanjevici, kjer bo na njegovi desnici počivala, dokler jo zbudi angeljska trobenta.

Pač bi bilo mnogo pisati o njenih lepih čednostih, zlasti njeni goreči pobožnosti in veliki dobrotosti; ali ker so nam viri premalo dostopni, bomo tukaj le prav ob kratkem omenili, kar je storila nadvojvodinja zadnji čas za našo Kostanjevico. Ne le da je grobišče pod cerkevjo dala prenarediti in dostojno olepšati, tudi za cerkev samo je podarila nad 15 tisoč gl., da se je mogla popraviti, osnažiti in olepšati od zunaj in od znotraj, kaker se je do malega vže tudi v resnici storilo.

Nad prezbiterijem, ki je bil preteman, se je prederl obok in nad odpertino postavil stolpič z okni, da more noter potrebna

svetloba. Tudi v stenah prezbitorija so se naredile enakomerne odprtine, da se more iz stranskih ladjic od obeh strani videti veliki oltar, ki se je očistil in z novim marmorjevim tabernakelnom olepšal. Stare štukaturne olupšave tako v prezbitoriju kakor v ladji so se očedile, kar je bilo treba in mogoče, popravile in semtertja obilo pozlatile. Tudi pridiznica se je postavila nova marmorjeva, prav okusno izdelana. Vsa cerkev se je sijajno zmalala. Naj naštejemo tu poglavitne podobe. V prezbitoriju se vidijo na oboku razen mnogo manjših štirje jako lepi veliki angeli s posebnimi znamenji, ki spominjajo na Marijo: zgodnja danica, ogledalo brez madeža, duhovna roža in lilija mej ternjem. Pod njimi na stenah so štirje cerkveni učeniki, čistivci Marijini, na epistelski strani sv. Ambrož in sv. Bonaventura, na evangelijski sv. Bernard in, recimo, sv. Ciril Aleksandrijski. V ladji je na oboku devet slik iz življenja in poveličanja Marijinega, sprednja na epistelski strani Marijino rojstvo, srednja njen vhod v tempelj, zadnja njena poroka se svetim Jožefom, na sredi oboka nad orglami (ki so se tudi očedile in pozlatile) oznanjenje Marijino, na evangelijski strani zadnja slika obiskovanje Marijino pri teti Elizabeti, srednja rojstvo Kristusovo, sprednja pogreb Marijin, v sredi oboka spred Marijino vnebovzetje in mej to in sliko oznanjenja kronanje Marijino. Na polkrožni steni, ki je nad vhodom v prezbitorij se vidi na oblaku mati božja z detom Jezusom v naročju, za njo kostanjevo drevo ko posebno znamenje te cerkvice, od obeh strani spremljajo k Mariji angeli varuhi svoje varovance, vboge in nesrečne, vdove in sirote. Dve sliki na stenah pod rojstvom in pogrebom Marijinim nista še gotovi; kazati imate tri kralje, ki molijo Jezusa, in darovanje Jezusovo v tempelju. Slikar, ki je to delo za primeroma ne previsoko ceno prevzel in večinoma doveršil, je Leonardo Rigo iz Vidima. Prednost njegova so lepe, žive barve, ki delajo slike jako prijazne, in perspektiva, ki nam kaže mnogo na primeroma majhnem prostoru. Brez napak sicer, kakor nobeno človeško delo, tudi te slike ne bodo, vendar se more sploh reči, da si je visoka gospa z njimi lep spominik postavila na grob ter bi jo bilo gotovo jako veselilo, če bi jih bila še videla. Videla je le prezbitorij, ki je bil že lani do velike noči dodelan. Letos ni več mogla priti na mesto svojega poslednjega počitka, mrtvo so pripeljali gori v soboto 3. malega travna. Bog ji poplačaj, kar je

storila za to cerkev! Naj počiva pod njo v miru in večna luč naj ji sveti v svetih nebesih!

Tersat,

slavno svetišče Matere Božje na Hervaškem.

(Nadaljevanje.)

Čudežna podoba Matere Božje, nova cerkev in samostan.

Kaker je žalovalo pobožno ljudstvo po sveti hišici Marijini, ta žalost vender ni pogasila spoštovanja tudi do tistega mesta, kamer so bili častitljivo svetišče iz Nazareta najprej prenesli božji angelji. Tersat torej ni zgubil vse svoje znamenitosti z odhodom svete hišice; Marija je hotela pač tudi tukaj ko dobra mati deliti milosti svojega Sinu. Pobožni grof Nikolaj Frankopan je dal na posvečenem mestu sezidati majhino kapelico, z namenom, berž ko mu bode mogoče, veliko cerkev postaviti namestu nje. Ali služiti je moral cesarja zunaj domovine in prerana smert mu ni dala časa, da zverši svoj bogoljubni namen. Dal je pa napraviti neke kamene z napisom: „*Venne la casa della Beata Vergine Maria da Nazareth à Tersatto l'anno 1291 alli 10 di Maggio e si partì alli 10 di Dicembre 1294.*“ t. j. „Hiša blažene device Marije je prišla iz Nazareta na Tersat 10. velikega travna leta 1291 ter je odešla 10. grudna 1294.“ En tak kamen je vzidan v eni kapelici pri sredi stopnjic, ki derže na Tersat.

Novo znamenitost pa je dala Tersatu čudežna podoba, ki jo je tja poslal papež Urban V. leta 1367. Tega leta se je namreč vračal iz francoskega mesta Avinjona v Rim ter je mejpotoma obiskal tudi Loret. Ravno tisti čas je neki prišla iz Istrije in primorja množica pobožnih romarjev, ki so po navadi jokali in milo prosili Marijo, naj jim verne svojo sveto hišico. To je v serce segalo papežu, ki je hotel po mogočnosti potolažiti ljudstvo ter povzdigniti imenitnost tersaškega svetišča. Poslal je torej na Tersat, za kar so ga tudi grofi Frankopani prosili, staro čudodelno podobo Matere Božje, ki jo je ljudska pripovedka pripi-

sovala svetemu evangelistu Lukežu. Podoba je malana z barvami z limom pripravljenimi na cedrovo desko, nekaj čez 2 palca debelo, 24 palcev dolgo in 18 palcev visoko. Na sredi je v veči meri dopersna podoba Matere Božje, dete Jezusa doječe. Pri glavi Marijini stoje okrajšano po gerško zapisane besede Mati Božja, nad glavo Jezusovo ravno tako imeni: Jezus Kristus. Na vsaki strani te glavne podobe sta po dve v manjši meri ena verhu druge; na levem voglu od zgoraj Marijino oznanjenje, na desnem Kristus na križu z Marijo in Janezom pod križem, zdolaj na levem voglu sv. Jernej z dvema drugima svetnikoma, na desnem sveti Pavel tudi z dvema drugima.

Slika je brez dvojbe bizantinsko (carigrajsko) delo in nika-ker ne iz prvih stoletji, najmenj sv. Lukeža, o katerem je go-tovo, da je bil zdravnik, slikarja ga pa ne imenuje niti sveto pismo niti nobeden stari cerkveni oče.*) Vender bo vsakedo rad priterdil, da je slika dragocena in častitljiva, ker je že v Rimu veljala za čudežno ter se ko tako pokazala tudi na Tersatu.

Kaker je bilo rečeno, grof Nikolaj Frankopan ni mogel zveršiti svoje želje, da bi bil sezidal veliko cerkev na mestu, kjer se je bila vstavila sveta hišica. Ostala je torej skoraj pol-drugi sto let le prvotna mala kapelica, obogačena od leta 1367 s čudežno podobo Marijino. Božjo službo je opravljal v njej, domači duhovnik, ki so mu ob posebnih priložnostih pomagali redovniki in svetovni duhovniki od raznih krajev. Ali že davno se je pač čutila potreba, da bi se na tako imenitnem in obisko-vanem kraju postavila večja hiša božja in dobili duhovniki, ki bi stanovitno v njej opravljali božjo službo in svete zakramente delili vernim romarjem. To je doveršil grof Martin Frankopan, vredni naslednik grofa Nikolaja, z dovoljenjem, ki mu ga je dal papež Nikolaj V. v Rimu 12. malega serpana 1853.

Cerkev, ki jo je bogoljubni grof sezidal, sicer ni bila tako velika, kaker je današnja. Imela je samo eno ladjo, ne tako dolgo, kaker je sedanja glavna ladja. Vender je bila preskerb-ljena sè vsemi rečmi, ki so redovni cerkvi potrebne. Nad vrat-

*) Misel, da je sveti Luka slikal podobe Matere Božje, se je rodila men-da od tod, ker on mej vsemi štirimi evangelisti največ in najbolj živo pripo-veduje o Mariji; zato ga imenuje neki hervaški napis iz 13. stoletja „p i s a r a Marie blažene“ t. j. „*Scrittore di Maria Beata*“, kaker italijanči Gla-vinič „*Historia Tersattana*“ pg. 34.

mi je bil kor; zvonik je bil le zid s tremi okni za tri majhine zvonove, kaker se še zdaj semtertja vidi pri starih cerkvah. Tudi samostan je bil mnogo manjši od sedanjega, ali obdaril ga je bil pobožni grof z nekolikim posestvom, da bi mogli prebivavci brez velikih skerbi za časne potrebe služiti Bogu ter moliti zanj, za njegovo ženo in vse njegove prednike. V ustanovnem pismu od 7. malega travna 1431 so meje obširno določene in sè serdom in prekletstvom božjim zagroženo tistim, ki bi hoteli kaj vzeti cerkvi in samostanu od vsega tega, kar zapušča Bogu in Materi Božji za večne čase.

V samostan je poklical grof manjše brate reda sv. Frančiška vikarije Bosne. V tistih časih se je namreč ime frančiškansko posebno svetilo v katoliški cerkvi; živeli so znameniti svetniki, sveti Bernardin Senski, ki je z gorečnostjo širil češčenje sladkega imena Jezusovega, sv. Janez Kapistran, ki je premagal Turke pri Belem gradu, sveti Jakop iz Marke, ki je prehodil ko apostoljski misijonar tudi mnoge slovenske zemlje, zlasti Bosno in Hercegovino. Ti in taki možje so prebudili katoliški svet k novemu življenju, pa tudi svojemu redu so pridobili novo ljubezen in spoštovanje mej vernim ljudstvom. Tudi grof Frankopan je bil redu sv. Frančiška posebno vdan, kaker sam pravi v svojem vstanovnem pismu. Tako se je torej izpolnilo prerokovanje svetega očeta, katero smo omenili, da bodo namreč enkrat njegovi sinovi prebivali na Tersatu.

Grof Martin Frankopan pa je čez 26 let, sezidavši še 12 drugih samostanov, poterdil vstanovitev Nikolaja Frankopana IV. na korist pavlinskega samostana v Cerkvenici, zapustil veliki cerkvi v Zagrebu tri gradove, obložen z dobrimi deli vmerl na dan sv. Frančiška 4. vinotoka 1479 ter počiva vkupaj sè svojim bratom Jernejem, ki je vmerl pet let pred njim, v kapelici Matere Božje na Tersatu.

Zahvala za vslišano molitev.

Z Dolgega, 5. oktobra 1885.

Zgubil sem dve jagueti in sem jih štiri dni zastonj iskal. Roženkransko nedeljo pa sem se priporočil Materi Božji svetega

rožnega venca in sv. Antonu Padovanskemu ter obljubil, da hočem v „Cvetju“ naznaniti ako jih najdem. In res, še tisti dan sem ju dobil.

N. Č. ovčar.

Iz Stranic pri Konjicah.

Moj brat Anton je na nogi hudo obolel. Zdravniki mu niso mogli več pomagati ter so ga brez vsakega zdravila pustili. Priporočimo ga pa mogočni priprošnji sv. Jožefa ter opravimo njemu na čast devetdnevnico in glejte! sv. Jožef nas je hitro vslišal. Komaj smo namreč začeli devetdnevnico, smo že dobili vest z graške klinike, da je brat nenadoma s postelje vstal in da mu je noga ukretna postala, mej tem ko se je prej nihče še dotegniti ni smel. To je očitna pomoč sv. Jožefa, za katero se tu priserčno zahvaljujemo.

A. A. bogoslovec.

Od Pohorja 10. novembra 1885.

Ravno je preteklo leto, kar sem jako nevarno zbolel za legrom; vkljub zdravnikovi pomoči in zvedenosti mi je prihajalo vedno huje. V tej smertni nevarnosti se zaupljivo obrnem do sv. Frančiška in sv. Antona ter obljubim skerbeti, da se njima na čast opravite dve sveti maši v zahvalo, ako bi mi izprosila zdravja, in to naznaniti v „Cvetju“. Kmalu sem bil vslišan.

G.

Iz Celja.

Jaz sem bila hudo zbolela; strašne bolečine sem čutila v gerlu in v ustih, jezik mi je bil otečen, čeljust se ni dala gibati, tako da nisem mogla devet dni nič vživati; pa tudi govorila sem sè strašno težo, da so me komaj razumeli. Najbolj me je pa martrala žeja; pa tudi v glavi so bile strašne bolečine; tako strašno me je bodlo in tergalo po glavi, da cele noči nisem nič spala; kar prevpila in prejkala sem vse noči. V teh strašnih bolečinah se po nasvetu svojega spovednika priserčno sv. Antonu priporočim in če ozdravim, obljubim, da bom devetdnevnico opravila h časti sv. Antonu in v „Cvetju“ naznanila. Hvala Bogu, drugo jutro sem že nekoliko povžila, pa tudi govorila sem lahko. Vender sem se bala, kedaj bojo vse te bolečine iz glave prešle. Dobim pa podobico sv. Antona, ki sem jo z velikim zaupanjem poljubila in zdihihnila: „O sveti Anton, pomagaj mi!“ In res, čudo kmalu so mi vse bolečine prešle; zdaj sem popolnoma zdrava.

L. St.

Z Dolenjskega, 18. grudna 1885.

Jaz se preserčno zahvaljujem za zadobljeno zdravje, ker sem na priprošnjo sv. Frančiška Asiškega in sv. Antona popolnoma ozdravela. Jaz sem se le sè zdihljeji priporočevala; zakaj, če je kedo v hudi bolezni, je nemogoče, kaj časa moliti. Moja prijateljica je pa dve devetdnevnicí opravila in za eno sv. mašo obljubila, da jaz dam, in v „Cvetju“ naznanim, in jaz sem ravno to sklenila, pa čudno, ker nisve vedele ena za drugo, pottlej sve se zmenila. Tako, ljubljeni bravci, bodimo Bogu hvaležni, da imamo mogočne priprošnjike v nebesih. Le sè zaupanjem se priporočujmo in, kar je mogoče, jih nasledujmo, pa bomo gotovo vslišani.

M. Š.

Sè Štajerskega, 24. grudna 1885:

Imel sem neko zadevo, ki me je skerbela. Namenil sem se jo izročiti sv. Jožefu in sv. Antonu Padovanskemu. Opravil sem jima v čast osmino ino reč se je dobro izešla. Sè zahvalo Vam naznanjam to v poterjenje zaupanja na pomoč sv. Jožefa in sv. Antona, kakor sem bil to že iz prvega namenil.

V. P. župnik.

Iz Remšnika, 5. prosinca 1886.

C. O. tretjerednica pripoveduje sledeče in prosi naj se naznani v „Cvetju“ v čast sv. Antonu. Nekega jutra, ko smo vsi šli k svitnici, je nekedo vlomil v našo hišo in vkradel žepno uro, vrednosti 8 glđ. 20 kr. Jaz se žalostna obernem k sv. Antonu in ga prosim, naj stori, da se vkradeno blago poverne in tat s kaznijo poboljša. Čez kakih 8 dni se mlad fantič sam izda sodniji, da je uro vkradel, in sam prinese meni povabilo tja zaradi ure. Pripovedoval je, da mu je bilo tako hudo v sercu, da ni mogel več prenašati, dokler se je radovoljno sam izdal sodniji. Javno izrekam tedaj v čast sv. Antonu zahvalo, da sem bila vslišana.

J. Ž. župnik.

Iz L e m b a h a :

Dolgo in hudo sem bil na očeh bolan; razna zdravila sem upotreboval, ali bolezen vendar ni prenehala. Napravil sem tedaj devetdnevnicó in se Mariji Materi božji, sv. Antonu in sv. Frančišku priporočal in obljubo storil, da, če bom ozdravel, hočem to v „Cvetju“ naznaniti, kar zdaj zdrav hvaležno storim.

I. F.

S K r a s a se zahvaljuje neka v „Cvetju“ priporočena družinska mati za pridobljeno ozdravljenje iz hude bolezni. Čuti se Mariji in sv. Antonu še toliko bolj zavezana v zahvalo, ker ji niso, ne dolgo poznej, težke bolezni v družini njenega že tako slabotnega zdravja omajale.

P. M.

Iz D o b a 19. prosenca.

Nevarno in nagloma so nam mati zboleli, Mislili smo vsi, da so že v zadnjem boju. V strašni žalosti in stiski se z velikim zaupanjem obrnemo k Mariji, sv. Jožefu in sv. Frančišku; v ta namen opravljamo devetdnevnicu z obljubo vslišanje v „Cvetju“ naznaniti in v resnici, kmalu se je zboljšalo. — Tudi sem bila zgubila neko reč, ki mi je zelo, ljuba in na prošnjo do sv. Antona sem jo našla. Zato izrekam najpriserčnišo zahvalo Bogu, Mariji, sv. Antonu in sv. Frančišku.

Marija Zorec.

Iz A v č e pri Kanalu 14. januarja 1886.

Lanskega leta meseca rožnika sem imela hud kašelj. Akoravno sem skušala mnogoverstna zdravila, vender je preteklo mesec dni, ki mi ni nobeno nič pomagalo. K tej bolezni se mi je pridružila še druga; glava me je začela boleti, tako, da se mi je bilo prav za zmotiti. V tej sili nisem že vedela več kaj početi, ker mi ni nobeno zdravilo nič pomagalo. Nato se zmislím, kako sem v „Cvetju“ brala, da je sv. Anton Padovanski mnogim, ki so se mu priporočili, na pomoč prišel; poklekнем tedaj tudi jaz pred podobo sv. Antona in ga prosim, da naj mi pomaga, ter obljubim, da bom molila 13. dni nje mu načast in da hočem to tudi v „Cvetju“ razglasiti. In precej ko sem to obljubo storila, mi je začela bolezen pojematí in preden je 13 dni preteklo, sem bila popolnoma ozdravela. Zato bodi čast in hvala Bogu in sv. Antonu.

Marjana Pavšič.

I z O r m u š k e g a o k r a j a, 27. svečana 1886.

Meni je v eno uho tako zaleгло, [da nisem slišal skoro nič, pa sem na Boga zaupal in v cerkvi se priporočal sv. Frančišku in sv. Antonu, in ko grem od maše, malo korakov od cerkve, pa se nekaj odlomi ušesa in spet na enkrat slišim dobro. — Še eno imam naznaniti, da sem imel na nogah kurje očesa, tako hude, da nisem mogel črevljev eno zimo nositi, sem čohovne šoljne si moral narediti; pa sem spet molil na čast tema svetnikoma, pa sem bil vslišan.

F. V.

Od Sv. Ila v Slov. gor. 17. sušca 1886.

Mene se je lotila na enkrat vročinska bolezen ter me je tako hudo prišla, da nisem več upanja imela, da ozdravim. V tej hudi zadregi sem se spomnila, ker sem že večkrat slišala brati v „Cvetju“ od sv. Frančiška, kolikim je že on pomagal; tedaj sem se mu tudi jaz priporočila in sem tudi obljubila, če bom vslišana, v Cvetju naznaniti. Moji otroci pa so opravljali devetdnevnic v čast sv. Jožefu, ker je ravno ta mesec njemu posvečen in ker je moj patron, in res, hvala Bogu, sv. Frančišku in sv. Jožefu, vslišana sem bila in sem že toliko ozdravela, da imam upanje, da bom kmalu popolnoma zdrava.

J. M. tretjerednica.

Iz Št. Ila pri Slovenjem Gradcu.

Dvakrat sem bila v velikih skrbih zavoljo moje sestre, zaradi povernjenja nevarne bolezni in vselej sem se z velikim zaupanjem z devetdnevnic obrnila k presvetemu Sercu Jezusovemu in k naši ljubi Gospé presvetega Serca in k sv. Jožefu in k svetemu Antonu, in nisem na sramoti ostala, vselej se je h koncu devetdnevnic moji sestri zboljšalo. — Še enkrat sem bila v velikih skrbih in stiskah in tudi v tej zadregi sem z velikim zaupanjem se z devetdnevnic obrnila k tem nebeškim prebivcem in zopet sem dobila tolažbo iz nebes, h koncu devetdnevnic je bilo zopet moje serce pomirjeno. — Še enkrat izrekujem iskreno zahvalo sv. Antonu za vslišano molitev. Pri naši hiši skozi celih devet let ni bilo nobene sreče pri svinjeh, vedno so bole hale in cercale. Opravljala sem trikrat zaporedoma na čast sv. Antonu devetdnevnic, in hvala bodi Bogu in sv. Antonu, od tistega časa daje Bog vedno zdravje in srečo pri svinjeh

T. K.

Tudi iz tega kraja :

Neka žena je bila tako nevarno bolna, da ni bilo nobenega upanja, da bi več ozdravela. Prosila je, da bi molili zanjo in opravljali smo devetdnevnic na čast Mariji devici in na čast sv. Antonu. Tudi smo obljubili, ako ozdravi, da hočemo po „Cvetju“ naznaniti. In res, po končani devetdnevnic je žena popolnoma ozdravela, hvala Bogu, Mariji devici in sv. Antonu! — Še enkrat preserčno zahvalo izrekujem, ker sem en denar zgubila in sem ga na prošnjo Marije device in sv. Antona zopet našla na en čuden način.

L. P.

Sv. Križ pri Slatini 9. malega travna 1886.

Bila sem hudo bolna; mislili so vsi, da bom vmerla. V tej sili se obernejo k Bogu, Mariji in sv. Frančišku, in prosijo, če bi bila božja volja, da bi še ozdravela. Zaobljubijo me, če ozdravim, v tretji red in po ti obljubi mi je bilo kmalu bolje. Hvala in čast bodi Bogu, Mariji in sv. Frančišku za ljubo zdravje!

N. L.

(Pristavek. Ta deklica je bila tudi ob pamet prišla, je bila v norišnici v Gradcu in, čast in slava Bogu, na prošnjo sv. Antona in sv. Frančiška je zdaj popolnoma zdrava. J. P.)

Sè slovenskega Štajerja.

V začetku meseca maja 1885 nam je eno mlado živinče nevarno zbolelo; grizlo ga je do pol noči in že smo mislili, da je po njem. Poskusili smo vse nam znane in nasvetovane pripomočke, pa zastonj, vedno mu je še hujše prihajalo. Kadar so že drugi vsi odšli k počitku, sem še sam poskusil, koliker se je dalo. Spomnivši se, kar sem že večkrat slišal in bral, kako moč ima prošnja sv. Antona, sem z otroškim zaupanjem priporočil živinče Materi božji, sv. Antonu in sv. Frančišku. Po kratki molitvici sem ves vtrujen sladko zadremal. Ko se prebudim, pa je že živinče na moje veliko veselje popolnoma zdravo krog svoje matere skakalo.

Meseca ohtobra leta 1885 me je roka strašno bolela, nisem že več mogel svojih del nedno opravljati, in bal sem se, da se mi bode posušila. V tej sili sem se zatekel k tem mogočnim priprošnjikom z obljubo, ako se mi zboljša, da hočem vslišanje v „Cvetju“ razglasiti. Zaobljubil sem se tudi skoz devet dni vsak dan tri očenaše in tri češčenamarije izmoliti, in poprej ko je preteklo devet dni, je bila moja roka popolnoma zdrava.

Z veseljem in hvaležnim srcem izrekam torej denes zahvalo Mariji Materi božji, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Frančišku Serafinskemu za ljubo zdravje in vslišane prošnje. Priporočam tudi vsem spoštovanim čitateljem „Cvetja“, priporočujte se tem mogočnim svetnikom, vslišani bode, ako so Vaše prošnje k vaši pravi sreči in k večnemu zveličanju.

M. D. v Kostivnici.

Iz žirovske okolice 21. malega travna 1886.

Dolžnosti me veže, da moram obljubo izpolniti. Noga me je začela hudo boleti in že skoraj nisem mogel na njo stopiti. Bral

sem pa v „Cvetja“ o mnogih vslišanih prošnjah, zato začnem tudi jaz moliti v čast sv. Antonu in sv. Frančišku in moja molitev ni bila zastonj. Hvala Bogu, sv. Antonu in sv. Frančišku, v treh dneh mi je noga popolnoma ozdravela.

J. F.

Iz Braslovč v Savinski dolini 16. maja 1886.

Prosim ponižno vse tretjerednike, hvalite z meno ljubega Boga za pomoč, ki sem jo prejela; namreč dve mladi govedi ste mi iz štale izdivjali in ni je bilo osebe, ki bi mi bila pomagala uganjati; zdihnem pa k sv. Frančišku in k sv. Antonu in preden mine četert ure, že sem bila brez skerbi, vse se je čedno ugnalo; in še v drugih zadevah sem pomoč prejela, za kar bodi čast in hvala Bogu, sv. Frančišku in sv. Antonu.

M. K. tretjerednica.

Tudi od tamkaj.

Več bridkosti smo imeli v našem hiševanju zaradi zgube živine. Kar zopet zbolí eno. Mene zaboli serce na moč. Se vso gorečnostjo kličem na pomoč sv. Antona, naj bi sprosil tudi nam, kar slišim v „Cvetju“, da je že mnogim sprosil, ko ni pomagalo nobeno zdravilo več; opravi devetdnevnicó in obljubim tudi po „Cvetju“ naznaniti vslihanje. In ozdravela je živalica, hvala Bogu in sv. Antonu!

A. P.

Tudi od tamkaj.

V naši hiši je bila bolezen sušica, ki je trajala čez eno leto. Zdravniki so odrekli. Jaz v svoji slabosti, pa tudi tovaršice z meno, sem iskala zdravja pri Bogu, Mariji, sv. Frančišku, sv. Antonu in sv. Jožefu ter obljubila ozdravljenje v „Cvetju“ razglasiti, in res se je obrnilo na bolje in upam, da se bo ljubo zdravje popolnoma povernilo, ako je božja sveta volja. Njemu bodi čast in hvala!

M. B.

Iz Selc nad Šk. Loko dne 26. maja 1886.

Bila sem v neki posebni veliki telesni (časni) stiski; obrnila pa sem se z velikim zaupanjem k sv. Antonu ter ga prav goreče prosila pomoči. In hvala Bogu in sv. Antonu, rešena sem bila prav na čuden način iz tiste velike zadrege, kar tu po obljubi z naj večo hvaležnostjo naznanjam.

M. L.

Zahvala za darove.

Vsem blagim dobrotnikom, ki se mi kaj za oltar sv. Antona podarili, bodi prelepa hvala! Bog Vam obilo poverni na prošnjo sv. Antona! Oltar se pridno izdeljuje. Imel bi vže o binkoštih postavljen biti. Le podobe sv. Antona še nismo naročili do zdaj. Če blagovoli kedo za njo kaj podeliti, se bo hvaležno sprejelo.

Pri sv. Antonu v Štangi 27. svečana 1886.

MIHA SAJE župnik.

(Pozneje smo dobili še 2 gl. za gori omenjeni oltar ter jih pošljamo te dni č. g. župniku. Dobrotniki, ki hočejo še kaj darovati, naj pošljejo naravnost v Štango (pošta Litija), da ne bo treba dvojne poštnine).

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo:

br. Donat Kraševce, klerik 1. reda sv. Frančiška, vmerl 12. malega travna pri nas na Kostanjevici;

tretjerednice nazarske skupščine: Ana (Frančiška) Toter iz Št. Mihela nad Šostanjem † 19. grudna 1885., Tereza (Ludovika) Goričnek iz Št. Mihela nad Šostanjem † 14. sušca 1886. Neža Razboršek † 12. maja pri sv. Juriju na Tabru, Marija Pečovnik † 3. maja na Vranskem;

tretjeredniki in tretjerednice trebelske skupščine: Janez (Jožef) Suša † 20. decembra 1885, Anton (Frančišek) Kernc † 29. dec. 1885, Ana (Marija) Kovačič † 3. februarja 1886, Marija (Lucija) Kirn † 13. febr., Neža (Marija Immaculata) Žužek † 11. febr., Marija (Ana) Žužek † 5. febr., Marija (Elizabeta) Zupan † 5. febr., Janez (Jožef) Žužek † 6. marca, Uršula (Elizabeta) Novak † 28. marca.

Dalje se priporočajo v molitev:

G. P. v Svečah, da bi mu Bog na prošnjo naše ljube matere Marije, sv. Frančiška in sv. Antona dal dušni mir ter da bi mogel vse to storiti, kar je volja božja;

tretjerednica od sv. Petra od Radgone, da bi jo rešil Bog skušnjav in zmotnjav ter ji dal dušni mir;

dve osebi iz Ponikev in ena oseba iz Pečinj v dosego dobrega namena.

